

CENTRUM MEDYCZNE
KSZTAŁCENIA
PODYPLOMOWEGO

Program specjalizacji w dziedzinie

CHIRURGII PLASTYCZNEJ

dla lekarzy posiadających specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej (obowiązuje lekarzy, którzy rozpoczęli szkolenie specjalizacyjne w wyniku postępowania kwalifikacyjnego - wiosna 2023 r.)

Zatwierdzam
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Piotr Bromber
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Warszawa 2023

Program specjalizacji opracował zespół ekspertów w składzie:

1. Prof. dr hab. Jerzy Strużyna – konsultant krajowy w dziedzinie chirurgii plastycznej;
2. Dr n. med. Margareta Budner – przedstawiciel konsultanta krajowego;
3. Lek. Jan Stępniewski – przedstawiciel konsultanta krajowego;
4. Dr n. med. Andrzej Krajewski – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej;
5. Prof. dr hab. Henryk Witmanowski – przedstawiciel Naczelnej Rady Lekarskiej;
6. Dr hab. Bartłomiej Noszczyk – przedstawiciel Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego;
7. Lek. Piotr Janik – przedstawiciel Naczelnej Rady Lekarskiej odbywający szkolenie specjalizacyjne.

I. CELE SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

1. Cele ogólne

Celem szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej jest wykształcenie samodzielnego specjalisty chirurgii plastycznej posiadającego nowoczesną wiedzę i umiejętności praktyczne pozwalające na rozpoznanie i skuteczne leczenie ostrych i przewlekłych stanów chorobowych wrodzonych i nabytych, związanych ze zniekształceniami i ubytkami funkcji, powstałych w wyniku urazu, choroby przewlekłej, procesów degeneracyjnych i starzenia się pacjentów. Oczekuje się, że w dążeniu do tego celu lekarz w trakcie specjalizacji zdobędzie pełen zakres wymaganej współczesnej wiedzy, nakreślonej przez niniejszy program, nabędzie niezbędnej biegłości w wykonywaniu zabiegów chirurgicznych i stosowaniu procedur medycznych oraz zdobędzie wystarczające doświadczenie praktyczne (zawodowe).

2. Uzyskane kompetencje zawodowe

Celem szkolenia specjalizacyjnego jest uzyskanie zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną szczególnych kwalifikacji w dziedzinie chirurgii plastycznej w następującym zakresie:

- 1) **ogólne zasady i procedury:**
 - a) historia chirurgii plastycznej,

- b) nauki podstawowe związane z chirurgią plastyczną;
- c) podstawowe zasady:
 - ATLS – zabiegi ratujące życie po urazach,
 - oparzenia,
 - postępowanie w urazach,
 - leczenie onkologiczne,
 - wady wrodzone,
 - rany;
- d) gojenie ran:
 - zaopatrzenie ran,
 - debridement – oczyszczanie ran,
 - powikłania (krwiak, surowiczak, zakażenie),
 - postępowanie w martwicy powięzi,
 - rany przewlekłe, włączając odleżyny;
- e) przeszczepy tkanek,
- f) obszary ukrwienia ciała,
- g) zasady chirurgii płatów,
- h) mikrochirurgia:
 - wolne płaty,
 - replantacja i rewaskularyzacja,
 - chirurgia nerwów obwodowych;
- i) leczenie oparzeń:
 - oparzenia termiczne, chemiczne, elektryczne i popromienne,
 - resuscytacja w oparzeniach,
 - chirurgia w oparzeniach;

2) głowa i szyja:

- a) wrodzone:
 - rozszczep wargi/podniebienia,
 - uszy odstające,
 - mikrocja,
 - zespoły twarzowo-czaszkowe,
 - inne;
- b) pourazowe/nabyte:
 - zmiany pourazowe tkanek miękkich:

- amputacje (uszy, nos, powieki, wargi, brwi, skalp),
- uszkodzenia nerwów/ubytki,
- złożone ubytki tkanek (uszy, nos, powieki, wargi, brwi),
- ubytki skalpu;
- urazy kości:
 - złamania,
 - złamania kości nosa;
- inne:
 - porażenie twarzy;

3) klatka piersiowa i piersi:

- a) wrodzone:
 - asymetria piersi, włączając zespół Polanda,
 - piersi guzowate,
 - klatka piersiowa szewska/kurza (pectus excavatum/carinatum);
- b) pourazowe/nabyte,
- c) nowotwory:
 - chirurgiczne leczenie raka piersi,
 - rekonstrukcja piersi,
 - procedury związane z węzłem wartowniczym, wycięcie węzłów pachowych,
 - guzy tkanek miękkich,
 - rekonstrukcja ściany klatki piersiowej;
- d) inne:
 - przerost gruczołów piersiowych,
 - ginekomastia;

4) tułów i brzuch, zewnętrzne narządy płciowe:

- a) wrodzone:
 - spodziectwo i wierzchniactwo,
 - anomalie zewnętrznych narządów płciowych u kobiet,
 - spina bifida (rozszczip kręgosłupa),
 - inne;
- b) pourazowe/nabyte:
 - ściana brzucha,
 - okolice lędźwi, krzyżowe i pośladki,

- zewnętrzne narządy płciowe;

c) nowotwory:

- nowotwory sromu i pochwy,
- nowotwory prącia,
- guz tkanek miękkich;

d) inne, np.:

- zmiana płci,
- choroba Peyroniego;

5) kończyna górna:

a) wrodzone, np. syndaktylia, polidaktylia,

b) pourazowe, nabyte:

- ścięgna,
- kości,
- stawy i więzadła,
- tkanki miękkie,
- nerwy obwodowe wraz ze spletem ramiennym,
- transfer czynnościowy mięśni i ścięgien,
- amputacje i replantacje,
- rekonstrukcja kciuka i palców,
- zespoły nadciśnienia w przestrzeniach powięziowych,
- choroba zwyrodnieniowa stawów i zapalenie stawów,
- niestabilność nadgarstka,
- obrzęk limfatyczny;

c) nowotwory:

- kości,
- tkanki miękkie;

d) inne, np.:

- przykurcz Dupuytrena;

6) kończyna dolna:

a) wrodzone, np.:

- syndaktylia,
- zmiany zaciskające pierścieni włóknistych;

b) pourazowe/nabyte:

- tkanki miękkie,

- rekonstrukcja kości,
- nerwy,
- obrzęk limfatyczny;

c) nowotwory:

- kości,
- tkanki miękkie;

7) skóra i jej przydatki:

a) wrodzone:

- zmiany wrodzone:
 - malformacje naczyniowe,
 - naczyniaki,
 - naczyniaki limfatyczne;
- zmiany zaciskające pierścieni włóknistych;

b) pourazowe/nabyte:

- rany ostre i przewlekłe,
- korekcja blizn;

c) nowotwory:

- guzy skóry,
- rak podstawnokomórkowy,
- czerniak,
- rak kolczystokomórkowy,
- inne guzy skóry i przydatków,
- postępowanie z węzłem wartowniczym i wycięcie węzłów chłonnych;

8) chirurgia estetyczna:

a) głowa i szyja:

- niechirurgiczne zabiegi odmładzania twarzy, np. peeling chemiczny, wypełniacze, toksyna botulinowa,
- zabiegi laserowe,
- plastyka powiek,
- face-lifting/operacja zmarszczek szyi,
- podniesienie brwi, operacja zmarszczek czoła,
- plastyka nosa,
- plastyka uszu,

- leczenie łysiny, przeszczepianie włosów,
- konturowanie twarzy:
 - implanty,
 - lipoplastyka i przeszczep autogenego tłuszczu,
 - plastyka bródki;
- b) kończyny górne:
 - liposukcja,
 - plastyka ramienia;
- c) piersi:
 - wszczepienie protez piersiowych,
 - piersi obwisłe,
 - wciągnięte brodawki;
- d) brzuch:
 - liposukcja,
 - abdominoplastyka,
 - bodylift;
- e) kończyny dolne:
 - liposukcja,
 - podniesienie powłok uda,
 - podniesienie pośladków,
 - implanty.

Celem szkolenia specjalizacyjnego jest również uzyskanie szczególnych kwalifikacji w dziedzinie chirurgii plastycznej umożliwiających zgodnie ze współczesną wiedzą medyczną:

- 1) wykonywanie wysokospecjalistycznych świadczeń lekarskich i profilaktycznych z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej, w szczególności zaś: posługiwanie się technikami płatowymi i przeszczepianie tkanek w obrębie głowy, szyi, kończyn górnych i dolnych oraz tułowia, wykonywanie operacji korekcyjnych pourazowych i wrodzonych zniekształceń nosa, małżowin usznych, powiek i piersi kobiecych, chirurgiczne leczenie wad rozwojowych czaszki twarzowej, wargi górnej i podniebienia, małżowin usznych, ręki i zewnętrznych części układu moczowo-płciowego, leczenie wstrząsu oparzeniowego i postępowanie z ranami oparzeniowymi, leczenie blizn i keloidów oraz wykonywanie operacji estetycznych nosa, małżowin

uszných, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha, a ponadto współdziałanie w leczeniu rozszczepów wargi górnej i podniebienia we współpracy ze specjalistami w zakresie ortodontji, chirurgii szczękowo-twarzowej, foniatrii, pediatrii oraz protetyki;

- 2) orzekanie o potrzebie rehabilitacji leczniczej, czasowej niezdolności do pracy, uszczerbku na zdrowiu, wydawanie orzeczeń lekarskich o stanie zdrowia pacjentom ubiegającym się o przyznanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego choroby i jej następstw;
- 3) wydawanie opinii, orzeczeń i wniosków dotyczących leczonych chorych;
- 4) udzielanie konsultacji lekarskich w dziedzinie chirurgii plastycznej lekarzom innych specjalności;
- 5) prowadzenie promocji zdrowia i profilaktyki zapobiegania chorobom i urazom;
- 6) wykonywanie indywidualnej, specjalistycznej praktyki lekarskiej lub udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach grupowej praktyki lekarskiej w dziedzinie chirurgii plastycznej;
- 7) kierowanie kliniką, oddziałem lub przychodnią chirurgii plastycznej;
- 8) kierowanie szkoleniem specjalizacyjnym w chirurgii plastycznej;
- 9) doskonalenie zawodowe innych pracowników medycznych;
- 10) kierowanie eksperymentem medycznym w dziedzinie chirurgii plastycznej.

3. Uzyskane kompetencje społeczne

Lekarz w czasie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej kształtuje i rozwija postawę etyczną oraz doskonali kompetencje społeczne, a w szczególności:

- 1) kierowanie się w swoich działaniach nadrzędną zasadą dobra chorego;
- 2) respektowanie społecznie akceptowanego systemu wartości oraz zasad deontologicznych;
- 3) umiejętność podejmowania decyzji oraz gotowość wzięcia odpowiedzialności za postępowanie swoje i powierzonego sobie zespołu;
- 4) umiejętność właściwej organizacji pracy własnej i harmonijnej współpracy w zespole;
- 5) umiejętność nawiązywania relacji z pacjentem oraz rodziną i opiekunem pacjenta, z poszanowaniem godności osobistej oraz zróżnicowania kulturowego, etnicznego i społecznego;
- 6) znajomość psychologicznych uwarunkowań relacji lekarz – pacjent;

- 7) umiejętność przekazywania informacji o stanie zdrowia, rokowaniach i postępowaniu diagnostyczno-terapeutycznym.

II. WYMAGANA WIEDZA

Oczekuje się, że lekarz po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej wykaże się przedstawioną poniżej wiedzą:

- 1) patofizjologia i leczenie różnych rodzajów wstrząsu, gospodarka wodno-elektrolitowa i równowaga kwasowo-zasadowa, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzenia krzepliwości krwi w chirurgii;
- 2) postępowanie z chorym nieprzytomnym i postępowanie reanimacyjne w zatrzymaniu akcji serca;
- 3) ocena stanu psychicznego chorego ze zniekształceniem;
- 4) fizjopatologia gojenia ran i leczenie zakażeń w chirurgii;
- 5) planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych, zasady techniki chirurgicznej w chirurgii plastycznej, współczesne poglądy na immunologię przeszczepów tkankowych;
- 6) anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej;
- 7) chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego;
- 8) wskazania, technika operacyjna i postępowanie pooperacyjne w zastosowaniu przeszczepów skóry pełnej i pośredniej grubości, złożonych przeszczepów tkankowych oraz przeszczepów powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów;
- 9) anatomia, podział i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych;
- 10) anatomia i preparowanie najczęściej stosowanych wolnych płatów skórnych, mięśniowych i złożonych;
- 11) planowanie, techniki operacyjne, postępowanie pooperacyjne i powikłania w zastosowaniu płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, rurowatych, wolnego płata skórno-tłuszczowego z pachwiny, wolnego i uszypułowanego płata piersiowo-barkowego Bakamjiana, operacji Abbe-Estlandera, Z-plastyki;

- 12) technika zespożeń małych naczyń i nerwów przy przeszczepianiu płatów tkankowych;
- 13) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów;
- 14) wskazania, rodzaje, technika operacyjna oraz powikłania w zastosowaniu protez śródkankowych;
- 15) podziały i leczenie znamion barwnikowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych;
- 16) epidemiologia, etiologia, podstawy patomorfologii, podziały i zasady leczenia nowotworów łagodnych i złośliwych skóry oraz patologia i leczenie czerniaka złośliwego;
- 17) epidemiologia, klasyfikacja, diagnostyka i profilaktyka oparzeń, organizacja pierwszej pomocy w oparzeniach, leczenie wstrząsu oparzeniowego, zasady leczenia miejscowego, stosowanie antybiotyków w oparzeniach, odżywianie chorych oparzonych i zaburzenia metabolizmu w późnym okresie choroby oparzeniowej;
- 18) technika operacyjna, resuscytacja, wskazania i postępowanie pooperacyjne we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych, postępowanie w oparzeniach rąk i leczenie oparzeń chemicznych i elektrycznych, zasady przeszczepiania skóry i stosowanie opatrunków biologicznych w oparzeniach;
- 19) patologia, objawy i leczenie oparzeń górnych dróg oddechowych, patofizjologia i leczenie oparzeń elektrycznych;
- 20) patofizjologia i leczenie odmrożeń;
- 21) etiopatologia i leczenie uszkodzeń tkanek energią promienistą;
- 22) embriologia czaszki twarzowej, zasady leczenia urazów tkanek miękkich twarzy, zastosowanie płatów wyspowych w ubytkach twarzy, rekonstrukcja pełnej grubości policzka;
- 23) zasady postępowania w złamaniach szkieletu twarzowej części czaszki, postępowanie lecznicze w złamaniach oczodołu i złamaniach nosowo-oczodołowych, wtórnych operacjach korekcyjnych po złamaniach oczodołu oraz zabiegach rekonstrukcyjnych w ubytkach kości pokrywy czaszki i zasady postępowania w oskalpowaniach skóry owłosionej głowy;
- 24) etiopatologia i metody leczenia porażenia nerwu twarzowego oraz patologia i leczenie połowiczego zaniku twarzy;

- 25) patogeneza i leczenie chirurgiczne zmarszczek twarzy, szyi i powiek, zastosowanie toksyny botulinowej w chirurgii estetycznej;
- 26) patologia i zasady leczenia chirurgicznego ubytków powiek, bliznowatego wywinięcia i wywinięcia powiek, zrostów powiek z gałką oczną, opadnięcia powiek górnych, niedrożności dróg łzowych, rekonstrukcji zarośniętego worka spojówkowego i więzadła przyśrodkowego szpary powiekowej, operacje korekcyjne fałdów nakątnych powiek, postępowanie lecznicze we wrodzonym braku gałki ocznej i metody rekonstrukcji brwi;
- 27) operacje zmieniające kształt chrzęstnej części nosa, zasady korekcji chirurgicznej nosa garbatego i krzywego, operacje korekcyjne w zakresie przegrody nosa, leczenie nosa siodełkowatego i perforacji przegrody nosa oraz typowych wad rozwojowych nosa;
- 28) patologia i leczenie guzowatości nosa, morfologia oraz leczenie częściowych i całkowitych ubytków nosa ze szczególnym uwzględnieniem rekonstrukcji nosa płatem z czoła i zastosowania przeszczepów złożonych w częściowych ubytkach nosa;
- 29) embriologia małżowiny usznej, epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowiny usznej, metody leczenia całkowitego niedorozwoju małżowiny usznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na metody Brenta i Nagaty oraz zabiegi korekcyjne w odstających małżowinach usznych i częściowych ubytkach małżowin usznych;
- 30) zasady leczenia wrodzonego zdwojenia wargi, bliznowatego zniekształcenia warg oraz zwężenia szpary ustnej, postępowanie chirurgiczne w spłyceniu przedsionka jamy ustnej, operacje odtwórcze w ubytkach wargi górnej i dolnej oraz patologia i taktyka leczenia raka wargi dolnej;
- 31) anatomia chirurgiczna podniebienia oraz epidemiologia, etiologia i klasyfikacja rozszczepów wargi górnej i podniebienia oraz wad i zespołów współistniejących z rozszczepem, zasady zespołowego leczenia rozszczepów wargi i podniebienia, metody leczenia chirurgicznego jedno- i obustronnych rozszczepów wargi, wtórne operacje zniekształceń po zeszcyciu rozszczepu wargi, leczenie chirurgiczne rozszczepów podniebienia, leczenie przetok po powikłanym leczeniu operacyjnym rozszczepu podniebienia i niewydolności podniebieno-gardłowej, metody operacyjne i wybór terminu wydłużania przegrody skórnej nosa, rodzaj i zasady leczenia skośnych rozszczepów

- twarzy, sposoby rekonstrukcji przetok gardła dolnego i przetyku po laryngektomii oraz możliwości lecznicze w zespołach: Teraherca-Collinsa, Crouzona, Aperta, Pierre'a Robina, Mobiusa oraz hiperteloryzmie;
- 32) pomiary cefalometryczne głowy, zasady leczenia chirurgicznego progenii, rekonstrukcja żuchwy, zasady leczenia zespołu I i II łuku skrzelowego oraz wskazania, zasady i technika operacyjna wtórnych przeszczepów kostnych w szczelinę rozszczepionego wyrostka zębodołowego oraz osteotomia szczęk;
- 33) leczenie nowotworów ślinianki przyusznej, wskazania i technika operacyjna operacji Crile'a;
- 34) leczenie bliznowatych przykurczów szyi;
- 35) zabiegi rekonstrukcyjne w ubytkach piersi u kobiet, operacje korekcyjne w przeroście i opadnięciu piersi u kobiet, zasady chirurgicznego powiększania piersi u kobiet i powikłania po tym leczeniu, operacje odtwórcze brodawki piersiowej u kobiet, patologia i leczenie ginekomastii oraz możliwości chirurgicznego leczenia ubytków ściany klatki piersiowej;
- 36) chirurgiczne leczenie obwisłego brzucha, przepuklin przedniej ściany brzucha, wskazania, technika operacyjna i powikłania podczas usuwania nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok;
- 37) epidemiologia, etiologia i podział oraz leczenie spodziectwa i wierzchniactwa, wskazania i technika operacyjna perineouretrostomii, cystostomii i możliwości rekonstrukcyjne w ubytkach prącia oraz wrodzonym niedorozwoju pochwy;
- 38) chirurgiczne leczenie transseksualizmu;
- 39) zasady kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego;
- 40) sposoby i technika znieczulenia przewodowego i regionalnego ręki z niedokrwieniem kończyny, rodzaje cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu, zasady plastyki miejscowej i płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki oraz sposoby zaopatrywania ubytków opuszki i zasady amputacji palców ręki;
- 41) epidemiologia, etiologia i podział urazów ręki, diagnostyka uszkodzeń ścięgien zginaczy, prostowników i nerwów ręki, postępowanie w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy ręki, rodzaje szwów ścięgien (taktyka, technika operacyjna, postępowanie pooperacyjne, leczenie

- usprawniające), wtórne przeszczepy ścięgien, pierwotne i wtórne szwy nerwów ręki, operacje zastępcze w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażień mieszanych nerwu pośrodkowego i łokciowego, postępowanie w replantacji ręki z zasadami techniki mikrochirurgicznej;
- 42) zasady i technika operacyjna transpozycji palców, taktyka i technika postępowania w leczeniu operacyjnym palcozrostu i palcozrostu z niedorozwojem, operacje odtwórcze we wrodzonym braku kciuka, zasady leczenia rozszczepionego kciuka, podziały wad rozwojowych ręki według Borsky'ego, Entina, Swansona;
- 43) etiologia, patogeneza, symptomatologia i leczenie operacyjne choroby Dupuytren'a, wtórne operacje przykurczu Volkmanna, leczenie operacyjne przykurczów bliznowatych ręki, zespołów: cieśni kanału nadgarstka, kanału Guyona i uciskowego gałęzi międzykostnej nerwu pośrodkowego;
- 44) patologia i leczenie pourazowe przewlekłych ran kończyn dolnych, postępowanie lecznicze w oskalpowaniu kończyn dolnych, etiopatogeneza i leczenie owrzodzeń żyłakowych, wykorzystanie płatów mięśniowych w zaopatrywaniu ubytków podudzia, etiopatogeneza i leczenie ubytków pięty, patofizjologia, podział i leczenie obrzęku limfatycznego kończyny dolnej, zasady rehabilitacji narządów ruchu;
- 45) patofizjologia i leczenie odleżyn;
- 46) znajomość biotechnologii i bioinżynierii komórkowej;
- 47) racjonalna antybiotykoterapia i leczenie zakażeń, w tym:
- a) charakterystyka zakażeń w lecznictwie otwartym i w praktyce szpitalnej,
 - b) charakterystyka antybiotyków według grup i podstaw farmakokinetyki i farmakodynamiki antybiotyków,
 - c) najważniejsze drobnoustroje (alarmowe),
 - d) najważniejsze mechanizmy oporności, strategia zapobiegania lekooporności,
 - e) podstawy diagnostyki mikrobiologicznej,
 - f) diagnostyka objawów klinicznych wskazujących na zakażenie,
 - g) leczenie najczęściej występujących zakażeń pozaszpitalnych i zakażeń szpitalnych,
 - h) profilaktyka zakażeń pozaszpitalnych i zakażeń szpitalnych;

- 48) dokumentacja stosowana w chirurgii plastycznej;
- 49) historia chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie;
- 50) zagadnienia opiniodawcze w chirurgii estetycznej, rola i zadania biegłego chirurga plastyka w aspekcie medycznym i medyczno-prawnym;
- 51) odpowiedzialność prawna specjalisty chirurgii plastycznej w świetle ustawodawstwa polskiego.

III. WYMAGANE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNE

Oczekuje się, że po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej lekarz wykaże się umiejętnością:

- 1) wykonania różnego rodzaju plastyki miejscowej;
- 2) wykonania przeszczepów skóry pośredniej i pełnej grubości;
- 3) wykonania przeszczepów kości, chrząstki, powięzi, śluzówki, tkanki tłuszczowej, ścięgien i nerwów;
- 4) wykonania różnego rodzaju plastyki płatami skórnymi, skórno-powięziowymi, skórno-mięśniowymi i mięśniowymi;
- 5) wycięcia stycznego i do powięzi martwicy oparzeniowej;
- 6) rekonstrukcji zniekształceń pooparzeniowych;
- 7) wykonania plastyki rozszczepu wargi i podniebienia;
- 8) rekonstrukcji małżowiny usznej;
- 9) chirurgicznego leczenia wad rozwojowych głowy i szyi;
- 10) wykonania operacji polegających na przenoszeniu wolnych płatów tkankowych z zespoleniem mikronaczyniowym i mikronerwowym;
- 11) chirurgicznego leczenia zniekształceń poroszczepowych;
- 12) wykonania operacji obrzęku limfatycznego;
- 13) wykonania operacji zmniejszających i powiększających piersi kobiece, rekonstrukcji piersi po operacjach onkologicznych, wykonania operacji ginekomastii;
- 14) chirurgicznego leczenia wad rozwojowych zewnętrznych części układu moczowo-płciowego;
- 15) chirurgicznego leczenia wad rozwojowych i zniekształceń pourazowych ręki;
- 16) wycięcia regionalnych węzłów chłonnych;

- 17) wykonania operacji estetycznych małżowin usznych, nosa, twarzy i szyi, piersi oraz przedniej ściany brzucha.

IV. FORMY I METODY SZKOLENIA

A – Kursy specjalizacyjne

Uwaga: Lekarz uzyska zaliczenie tylko tych kursów, które zostały wpisane na prowadzoną przez CMKP listę kursów specjalizacyjnych, publikowaną corocznie na stronie internetowej CMKP: www.cmkp.edu.pl.

Czas trwania kursów jest określony w dniach i godzinach dydaktycznych, przy czym 1 godzina dydaktyczna = 45 minut. Łączny czas trwania poszczególnych zajęć dydaktycznych w trakcie jednego dnia kursu nie może przekraczać 8 godzin dydaktycznych.

Wybrane kursy specjalizacyjne mogą być realizowane w formie e-learningowej.

Kursy specjalizacyjne objęte programem specjalizacji są realizowane w dni robocze.

1. Kurs wprowadzający: „Wprowadzenie do specjalizacji w chirurgii plastycznej”

Cel kursu:

zapoznanie lekarzy rozpoczynających szkolenie w zakresie chirurgii plastycznej z podstawowymi zagadnieniami niezbędnymi w codziennej praktyce chirurga plastyka.

Zakres wiedzy:

- 1) aspekty ogólne specjalizacji:
 - a) podstawy dobrej praktyki lekarskiej, w tym zasady praktyki opartej na rzetelnych i aktualnych publikacjach,
 - b) podstawy farmakoekonomiki,
 - c) formalnoprawne podstawy doskonalenia zawodowego lekarzy,
 - d) podstawy onkologii,
 - e) zasady współpracy z lekarzem medycyny rodzinnej;
 - f) zagadnienia bezpieczeństwa w opiece zdrowotnej dotyczące bezpieczeństwa pacjentów i lekarzy;

- g) wprowadzenie w problematykę, cele i obszar działania chirurgii plastycznej oraz zadania, kompetencje i oczekiwane wyniki kształcenia specjalisty w tej dziedzinie;
- 2) wprowadzenie do programu specjalizacji w chirurgii plastycznej:
 - a) patofizjologia i leczenie różnych rodzajów wstrząsu, gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzeń krzepliwości krwi w chirurgii,
 - b) postępy w leczeniu wstrząsu oparzeniowego i wczesnego usuwania tkanek martwiczych w oparzeniach,
 - c) fizjopatologia gojenia ran i leczenia zakażeń w chirurgii,
 - d) postępy w antybiotykoterapii,
 - e) zakażenia wewnątrzszpitalne,
 - f) planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych, zasady techniki chirurgicznej w chirurgii plastycznej, współczesne poglądy na immunologię przeszczepów tkankowych,
 - g) anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej,
 - h) chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego,
 - i) wskazania, techniki operacyjne i postępowanie pooperacyjne w zastosowaniu przeszczepów skóry pełnej i pośredniej grubości, złożonych przeszczepów tkankowych oraz przeszczepów powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów,
 - j) anatomia, podziały i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych,
 - k) planowanie, techniki operacyjne, postępowanie pooperacyjne i powikłania w zastosowaniu płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, rurowatych, wolnego płata skórno-tłuszczowego z pachwiny, wolnego i uszypułowanego płata piersiowo-barkowego Bakamjana, operacji Abbe-Estlandera, Z-plastyki,
 - l) podstawowe techniki operacyjne stosowane w plastykach miejscowych i płatach skórno-mięśniowych,
 - m) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów,
 - n) leczenie bliznowatych przykurczów szyi,

- o) epidemiologia, etiologia i podział oraz leczenie spodziectwa i wierzchniactwa, wskazania i technika operacyjna perineouretrostomii, cystostomii i możliwości rekonstrukcyjnych w ubytkach prącia oraz wrodzonym niedorozwoju pochwy,
- p) zasady kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego oraz zasady leczenia urazów ręki,
- q) patologia i leczenie pourazowe przewlekłych ran kończyn dolnych, postępowanie lecznicze w oskalpowaniu kończyn dolnych, etiopatogeneza i leczenie owrzodzeń żyłakowych, wykorzystanie płatów mięśniowych w zaopatrywaniu ubytków podudzia, etiopatogeneza i leczenie ubytków pięty, patofizjologia, podział i leczenie obrzęku limfatycznego kończyny dolnej, zasady rehabilitacji narządów ruchu,
- r) patofizjologia i leczenie odleżyn,
- s) znieczulenia w chirurgii plastycznej,
- t) podziały i zasady leczenia nowotworów powłok,
- u) podstawowe zasady technik mikrochirurgicznych,
- v) dokumentacja stosowana w chirurgii plastycznej,
- w) historia i organizacja chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie,
- x) znajomość biotechnologii i bioinżynierii komórkowej,
- y) zagadnienia opiniodawcze w chirurgii estetycznej, rola i zadania biegłego chirurga plastyka w aspekcie medycznym i medyczno-prawnym,
- z) odpowiedzialność prawna chirurga plastyka w świetle ustawodawstwa polskiego.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych), w pierwszym roku odbywania szkolenia specjalizacyjnego.

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

2. Kurs: „Chirurgia ręki”

Cel kursu:

nabycie podstawowej wiedzy z zakresu schorzeń ręki i ich leczenia.

Zakres wiedzy:

- 1) zasady kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego;
- 2) sposoby i techniki znieczulenia przewodowego i regionalnego ręki z niedokrwieniem kończyny, rodzaje cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu, zasady plastyki miejscowej i plastyki płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki oraz sposoby zaopatrywania ubytków opuszki i zasad amputacji palców ręki;
- 3) epidemiologia, etiologia i podział urazów ręki, diagnostyka uszkodzeń ścięgien zginaczy, prostowników i nerwów ręki, postępowanie w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy ręki, rodzaje szwów ścięgien (taktyka, technika operacyjna, postępowanie pooperacyjne, leczenie usprawniające), wtórne przeszczepy ścięgien, pierwotne i wtórne szwy nerwów ręki, operacje zastępcze w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażen mieszanych nerwu pośrodkowego i łokciowego, postępowanie w replantacji ręki z zasadami techniki mikrochirurgicznej;
- 4) zasady i technika operacyjna transpozycji palców, taktyka i technika postępowania w leczeniu operacyjnym palczostu i palczostu z niedorozwojem, operacje odtwórcze we wrodzonym braku kciuka, zasady leczenia rozszczepionego kciuka, podziały wad rozwojowych ręki według Borsky’ego, Entina, Swansona;
- 5) etiologia, patogeneza, symptomatologia i leczenie operacyjne choroby Dupuytrena, wtórne operacje przykurczu Volkmanna, leczenie operacyjne przykurczów bliznowatych ręki, zespołów: cieśni kanału nadgarstka, kanału Guyona i zespołów uciskowych nerwu pośrodkowego, łokciowego i promieniowego;
- 6) zasady postępowania w uszkodzeniach nerwów ręki i przedramienia;
- 7) rozpoznawanie i leczenie nowotworów ręki oraz wad rozwojowych kończyny górnej;

- 8) zasady technik mikrochirurgicznych stosowanych w chirurgii rekonstrukcyjnej i zastosowanie wolnych płatów tkankowych, replantacji oraz rewaskularyzacji.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

3. Kurs: „Mikrochirurgia”

Cel kursu:

nabycie podstawowej wiedzy z zakresu mikrochirurgii.

Zakres wiedzy:

- 1) zasady i techniki mikrochirurgiczne stosowane w chirurgii plastycznej;
- 2) zasady preparowania i zastosowania wolnych płatów w różnych okolicach ciała;
- 3) replantacja i rewaskularyzacja.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

4. Kurs: „Wady rozwojowe twarzy”

Cel kursu:

nabycie podstawowej wiedzy z zakresu wad rozwojowych twarzy.

Zakres wiedzy:

- 1) rozwój głowy, ze szczególnym uwzględnieniem twarzy;
- 2) embriologia małżowiny usznej, epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowiny usznej, metody leczenia całkowitego niedorozwoju małżowiny usznej ze szczególnym zwróceniem uwagi na metody Brenta i Nagaty oraz zabiegi korekcyjne częściowych ubytkach małżowin usznych;
- 3) anatomia chirurgiczna podniebienia oraz epidemiologia, etiologia i klasyfikacja rozszczepów wargi górnej i podniebienia oraz wad i zespołów współistniejących z rozszczepem, zasady zespołowego leczenia rozszczepów

wargi i podniebienia, metody leczenia chirurgicznego jedno- i obustronnych rozszczepów wargi, wtórne operacje zniekształceń po zeszytciu rozszczepu wargi, leczenie chirurgiczne rozszczepów podniebienia, leczenie przetok po powikłanym leczeniu operacyjnym rozszczepu podniebienia i niewydolności podniebiennie-gardłowej, metody operacyjne i wybór terminu wydłużania przegrody skórnej nosa, rodzaj i zasady leczenia skośnych rozszczepów twarzy;

- 4) wielospecjalistyczne leczenie rozszczepów wargi i podniebienia;
- 5) rola pediatry w opiece nad dzieckiem z rozszczepem;
- 6) pomiary cefalometryczne głowy, zasady leczenia chirurgicznego prognii, rekonstrukcja żuchwy, zasady leczenia zespołu I i II łuku skrzelowego oraz wskazania, zasady i technika operacyjna wtórnych przeszczepów kostnych w szczelinę rozszczepionego wyrostka zębodołowego oraz osteotomii szczęk;
- 7) etiopatogeneza, morfologia i leczenie wad rozwojowych małżowin usznych, wad towarzyszących mikrocji oraz innych rzadkich wad rozwojowych twarzy.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

5. Kurs: „Chirurgia twarzowo-czaszkowa”

Cel kursu:

nabywanie podstawowej wiedzy z zakresu chirurgii twarzowo-czaszkowej.

Zakres wiedzy:

- 1) embriologia czaszki twarzowej, zasady leczenia urazów tkanek miękkich
- 2) twarzy, zastosowanie płatów wyspowych w ubytkach twarzy, rekonstrukcja pełnej grubości policzka;
- 3) zasady postępowania w złamaniach szkieletu twarzowej części czaszki, postępowanie lecznicze w złamaniach oczodołu i złamaniach nosowo-oczodołowych, wtórnych operacjach korekcyjnych po złamaniach oczodołu oraz zabiegach rekonstrukcyjnych w ubytkach kości pokrywy czaszki i zasady postępowania w oskalpowaniach skóry owłosionej głowy;

- 4) możliwości lecznicze w zespołach: Treachera-Collinsa, Crouzona, Aperta, Pierre'a Robina, Mobiusa oraz hiperteloryzmie;
- 5) etiopatologia i metody leczenia porażenia nerwu twarzowego oraz patologia i leczenie połowiczego zaniku twarzy;
- 6) patologia i zasady leczenia chirurgicznego ubytków powiek, bliznowatego wywinięcia i wywinięcia powiek, zrostów powiek z gałką oczną, opadnięcia powiek górnych, niedrożności dróg łzowych, rekonstrukcja zarośniętego worka spojówkowego i więzadła przyśrodkowego szpary powiekowej, operacja korekcyjna fałdów nakątnych powiek; postępowanie lecznicze we wrodzonym braku gałki ocznej i metody rekonstrukcji brwi;
- 7) patologia i leczenie guzowatości nosa, morfologia oraz leczenie częściowych i całkowitych ubytków nosa ze szczególnym uwzględnieniem rekonstrukcji nosa płatem z czoła i zastosowanie przeszczepów złożonych w częściowych ubytkach nosa;
- 8) zasady leczenia wrodzonego zdwojenia wargi, bliznowatego zniekształcenia warg oraz zwężenia szpary ustnej, postępowanie chirurgiczne w spłyceniu przedsionka jamy ustnej, operacje odtwórcze w ubytkach wargi górnej i dolnej;
- 9) osteotomie szczęki;
- 10) dystrakcje kości twarzy;
- 11) korekcje zniekształceń porozszczepowych.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

6. Kurs: „Chirurgia estetyczna”

Cel kursu:

nabywanie podstawowej wiedzy z zakresu chirurgii estetycznej.

Zakres wiedzy:

- 1) zabiegi rekonstrukcyjne w ubytkach piersi u kobiet, operacje korekcyjne w przeroście i opadnięciu piersi u kobiet, zasady chirurgicznego powiększania piersi u kobiet i powikłania po tym leczeniu, operacje odtwórcze brodawki

- piersiowej u kobiet, patologia i leczenie ginekomastii oraz możliwości chirurgicznego leczenia ubytków ściany klatki piersiowej;
- 2) chirurgiczne leczenie obwisłego brzucha, przepuklin przedniej ściany brzucha, wskazania, technika operacyjna i powikłania podczas usuwania nadmiaru tkanki tłuszczowej w zakresie powłok;
 - 3) operacje zmieniające kształt chrząstnej części nosa, zasady korekcji chirurgicznej nosa garbatego i krzywego, operacje korekcyjne w zakresie przegrody nosa;
 - 4) leczenie nosa siodełkowatego i perforacji przegrody nosa oraz typowych wad rozwojowych nosa;
 - 5) sposoby korekcji wrodzonych zniekształceń małżowin usznych;
 - 6) możliwości wykorzystania laseroterapii i toksyny botulinowej w chirurgii estetycznej;
 - 7) plastyka powiek górnych i dolnych;
 - 8) operacje zmarszczek twarzy i szyi;
 - 9) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych i keloidów;
 - 10) psychologiczne i społeczne aspekty chirurgii estetycznej.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

7. Kurs: „Onkologia w chirurgii plastycznej”

Cel kursu:

nabywanie podstawowej wiedzy z zakresu chirurgii onkologicznej.

Zakres wiedzy:

- 1) epidemiologia, etiologia, podstawy patomorfologii, podziałów i zasad leczenia nowotworów łagodnych i złośliwych skóry oraz patologia i leczenie czerniaka złośliwego;
- 2) podziały i leczenie znamion barwnikowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych;
- 3) patologia i taktyka leczenia raka wargi dolnej oraz leczenie nowotworów

- ślinianki przyusznej, wskazania i technika operacyjna operacji Crile'a oraz sposoby rekonstrukcji przetok gardła dolnego i przetyku po laryngektomii;
- 4) wskazania, rodzaje, technika operacyjna oraz powikłania w zastosowaniu protez śródkankowych;
 - 5) potrzeby rekonstrukcji w chirurgii onkologicznej a jakość życia chorych;
 - 6) rekonstrukcje piersi u chorych onkologicznych;
 - 7) sposoby zaopatrywania ubytków po wycięciu nowotworów ściany klatki piersiowej;
 - 8) estetyczno-funkcjonalne aspekty i techniki usuwania regionalnych węzłów chłonnych;
 - 9) leczenie obrzęku limfatycznego jako powikłanie po leczeniu onkologicznym;
 - 10) leczenie szkód po radioterapii.

Czas trwania kursu: 10 dni (80 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

8. Kurs: „Orzecznictwo lekarskie”

Cel kursu:

nabycie przez lekarzy wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat prawidłowego formułowania opinii bądź orzeczeń oceniających stan zdrowia pacjenta.

Zakres wiedzy:

- 1) podstawowe zasady systemu ochrony zdrowia w Polsce, w tym regulacje dotyczące zawodów medycznych;
- 2) system zabezpieczenia społecznego w razie choroby i jej następstw realizowany w ramach: powszechnego ubezpieczenia społecznego pracowników, osób pracujących na własny rachunek i rolników, zaopatrzenia społecznego, pomocy społecznej oraz systemu wspierania osób niepełnosprawnych i pracodawców;
- 3) zasady orzecznictwa lekarskiego, zasady sporządzania orzeczeń, a także podstawowe zasady i cele badania stanu zdrowia dla celów orzeczniczych;
- 4) specyfika wzajemnej relacji między osobą badaną a lekarzem orzecznikiem;

- 5) zasady prawidłowego prowadzenia dokumentacji medycznej i odpowiedzialność za prowadzenie jej niezgodnie z prawem;
- 6) zasady odpowiedzialności prawnej lekarza (cywilnej, karnej i zawodowej), umiejętność porównania, rodzaje ubezpieczeń medycznych;
- 7) zakres odpowiedzialności lekarzy oraz podmiotów leczniczych. Podstawy prawa pracy;
- 8) pojęcie błędu medycznego, najczęstsze przyczyny błędów medycznych i zasady opiniowania w takich przypadkach;
- 9) istota, podział oraz zasady opiniowania sądowno-lekarskiego dotyczące: zdolności do udziału w czynnościach procesowych, uszczerbku na zdrowiu;
- 10) najważniejsze dziedziny, w których opiniowanie lekarskie jest konieczne i niezbędne. Odrębności opiniowania m.in. na potrzeby psychiatrii, prawa pracy, ubezpieczycieli komercyjnych;
- 11) znaczenie i zasady rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej.

Czas trwania kursu: 3 dni (24 godziny dydaktyczne).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

9. Kurs: „Profilaktyka i promocja zdrowia”

Cel kursu:

nabycie przez lekarzy wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat aktualnych reguł prowadzenia profilaktyki chorób/problemów zdrowotnych oraz promocji zdrowia – zarówno w odniesieniu do jednostek (pacjentów) jak też społeczności, również zawodowej.

Założeniem kursu jest też kształtowanie kompetencji społecznych, w tym promowanie autorefleksji i krytycznego myślenia oraz rozwijania współpracy na rzecz zdrowia. Ponadto kurs dąży do kształtowania postaw etycznych, promowania „pro-profilaktycznej” kultury pracy w sektorze zdrowia, a także stałego samokształcenia lekarzy w celu poszerzania oraz pogłębiania wiedzy i umiejętności związanych z profilaktyką oraz promocją zdrowia.

Zakres wiedzy:

Część I: Naukowe i etyczne podstawy profilaktyki oraz promocji zdrowia:

- 1) modele zdrowia, determinanty zdrowia i ich nowoczesna kwantyfikacja, piramida wpływu na zdrowie (wg Freiden 2015);
- 2) gradient zdrowia w populacji, przyczyny i tzw. przyczyny przyczyn, w tym polityki publiczne, podejścia do przeciwdziałania nierównościom/niesprawiedliwościom w zdrowiu, w tym tzw. *group-gap-gradient*, proporcjonalny uniwersalizm;
- 3) podstawowe definicje i cele profilaktyki chorób oraz promocji zdrowia, w tym promocji zdrowia wg Karty Ottawskiej (WHO 1986), podobieństwa i różnice;
- 4) interpretacje, podejścia i strategie profilaktyki:
 - a) indywidualna w ramach opieki medycznej, w tym medycyna stylu życia, populacyjna w działaniach zdrowia publicznego,
 - b) *primordial*, pierwotna, wtórna, trzeciorzędowa, czwartorzędowa – zastosowania,
 - c) wysokiego ryzyka, populacyjna – zastosowania,
 - d) uniwersalna, selektywna, wskazująca – zastosowania,
 - e) inne podejścia i strategie profilaktyki – zastosowania;
- 5) interpretacje, podejścia i strategie promocji zdrowia:
 - a) podejście WHO, w tym siedliskowe, zastosowania, m.in. szpitale i placówki medyczne promujące zdrowie (w tym promocja zdrowia na rzecz pracowników ochrony zdrowia), szkoły promujące zdrowie, zdrowie miasta,
 - b) inne podejścia i strategie promocji zdrowia stosowane w podmiotach leczniczych:
 - cztery obszary aktywności lekarza w promocji zdrowia (wg Beattie 1991),
 - podejścia medyczne, behawioralne, edukacyjne, skoncentrowane na kliencie/upodmiotowienie, zmiana społeczna (wg Ewles, Simnett 2003),
 - udział lekarzy w przeciwdziałaniu nierównościom/niesprawiedliwościom w zdrowiu,
 - rola postaw lekarza w kształtowaniu prozdrowotnych zachowań pacjenta;

- 6) działalność zgodna z zasadami *Evidence Based Practice (policy/public health/disease prevention/health promotion/health education)*, wykorzystanie baz dobrych praktyk;
- 7) zasady etyczne w działalności profilaktycznej oraz w promocji zdrowia, działania niepożądane działalności profilaktycznej/promocji zdrowia;
- 8) aktualne i pożądane: struktura i organizacja działalności profilaktycznej oraz promocji zdrowia, kompetencje pracowników, aspekty ekonomiczne.

Część II: Ogólna charakterystyka i skuteczność wybranych metod działania w profilaktyce chorób oraz w promocji zdrowia:

- 1) cykl życia programu szczepień, wątpliwości wobec szczepionek (*vaccine hesitancy*), modele uwarunkowań *hesitancy*, w tym 3C, 4C, 5C, podejście WHO do przeciwdziałania zjawisku *hesitancy* i zwiększania wyszczepialności (aktualnie w oparciu o model COM-B);
- 2) masowe (zorganizowane) badania przesiewowe, różnice w stosunku do badań diagnostycznych, kryteria wdrożenia, działania niepożądane, bilans korzyści i strat;
- 3) edukacja zdrowotna, edukacja pacjenta, poradnictwo, *coaching*, podobieństwa i różnice, zasady postępowania;
- 4) komunikowanie o zdrowiu za pośrednictwem starych i nowych mediów, możliwości i ograniczenia, cechy poprawnej informacji o zdrowiu, infodemia, profilaktyka piątego rzędu, komunikowanie ryzyka w sytuacjach kryzysowych;
- 5) praca ze społecznością lokalną, w tym organizacja/mobilizacja społeczności, procesy, zasady, metody postępowania, *social prescribing*;
- 6) zdrowie we wszystkich politykach (*Health in All Policies*), metody postępowania, w tym rzecznictwo zdrowotne, ocena wpływu na zdrowie (*Health Impact Assessment*);
- 7) programy zdrowotne jako narzędzie realizacji populacyjnej profilaktyki chorób i promocji zdrowia, ocena potrzeb zdrowotnych, schematy planowania, teorie zmiany zachowań, monitorowanie i ewaluacja programów;
- 8) przywództwo w sektorze zdrowia;
- 9) inne aktualne i ważne metody działania (np. interwencje nefarmaceutyczne w stosunku do COVID-19).

Część III: Zastosowania profilaktyki oraz promocji zdrowia (w tym rekomendacje, działania, metody, narzędzia, materiały, etc.) do praktycznej kontroli chorób/

problemów zdrowotnych (tj. do zmniejszania zapadalności, chorobowości i umieralności do poziomu, który jest w danym kontekście (czasu, miejsca, warunków) możliwy do zaakceptowania przy użyciu metod zapobiegawczych i leczniczych):

- 1) zalecenia żywieniowe, poprawa żywienia, minimalna interwencja w otyłości;
- 2) zalecenia nt. poziomu aktywności fizycznej wg WHO, zwiększanie aktywności fizycznej;
- 3) promocja zdrowia psychicznego, zapobieganie samobójstwom;
- 4) przeciwdziałanie paleniu tytoniu, w tym strategia minimalnej interwencji antytytoniowej, redukcja szkód;
- 5) przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych, w tym strategia redukcji szkód oraz uzależnieniom behawioralnym;
- 6) zapobieganie upadkom osób starszych;
- 7) inne aktualne zalecenia prozdrowotne w kontekście czynników ryzyka chorób bądź konkretnych chorób/problemów zdrowotnych (np. zanieczyszczenie powietrza, zmiana klimatu, model diety planetarnej, *One Health*);
- 8) zasady zarządzania epidemiami chorób zakaźnych, organizacja i funkcjonowanie opieki zdrowotnej, wnioski z pandemii COVID-19.

Czas trwania kursu: 2 dni (16 godzin dydaktycznych).

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

10. Kurs atestacyjny (podsumowujący): „Chirurgia plastyczna”

Przed przystąpieniem do realizacji programu kursu atestacyjnego organizator kursu jest zobowiązany do przeprowadzenia kolokwium sprawdzającego wiedzę nabytą w trakcie szkolenia specjalizacyjnego. Zakres wiedzy obejmuje kursy specjalizacyjne i staże zrealizowane w ramach całego szkolenia specjalizacyjnego.

Cel kursu:

podsumowanie najważniejszych zagadnień zdobytych w trakcie szkolenia, zdobycie wiedzy z zakresu najnowszych osiągnięć i zaleceń w chirurgii plastycznej.

Zakres wiedzy:

- 1) aktualne zalecenia diagnostyczno-terapeutyczne w chirurgii plastycznej;
- 2) analiza przypadków klinicznych;
- 3) zakres wiedzy obejmujący zrealizowane kursy specjalizacyjne i staże kierunkowe w ramach całego szkolenia specjalizacyjnego.

Czas trwania kursu: 5 dni (40 godzin dydaktycznych), w ostatnim roku odbywania szkolenia specjalizacyjnego przed przystąpieniem do PES.

Forma realizacji kursu: z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub stacjonarnie.

Forma zaliczenia kursu: potwierdzenie uczestnictwa w kursie oraz zaliczenie sprawdzianu z zakresu wiedzy objętej programem kursu.

B – Staże kierunkowe

Lekarz jest zobowiązany do odbycia niżej wymienionych staży. Czas trwania stażu podany jest w tygodniach i dniach roboczych w wymiarze czasu pracy 7 godzin 35 minut dziennie. Staż należy przedłużyć o każdy dzień nieobecności, w tym również o dni ustawowo wolne od pracy w danym roku.

1. Staż podstawowy w zakresie chirurgii plastycznej

Cel stażu:

nabywanie wiedzy i umiejętności praktycznych umożliwiających wykonywanie wysokospecjalistycznych świadczeń lekarskich i profilaktycznych z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej. Ponadto zapoznanie z zasadami postępowania w pracy w poradni chirurgii plastycznej – kwalifikacją pacjentów do operacji, opieką nad pacjentami po operacjach oraz zachowawczym leczeniu niektórych chorób z zakresu chirurgii plastycznej.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) patofizjologia wstrząsu, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i równowagi kwasowo-zasadowej, patofizjologia układu krzepnięcia i zaburzeń krzepliwości krwi;
- 2) fizjopatologia gojenia ran i leczenia zakażeń w chirurgii;
- 3) immunologia przeszczepów tkankowych;

- 4) anatomia i histologia skóry i tkanki podskórnej;
- 5) chirurgiczna anatomia oczodołu, nosa, nerwu twarzowego, szyi, ręki i przedramienia, kończyny dolnej, układu naczyniowego powłok ciała, układu limfatycznego;
- 6) mechanizm wgajania wolnych przeszczepów skóry, kości, chrząstki, ścięgien, nerwów i przeszczepów złożonych;
- 7) anatomia, podziały i rodzaje uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych;
- 8) patomorfologia i podziały znamion barwnikowych, naczynek krwionośnych i limfatycznych;
- 9) epidemiologia, klasyfikacja, diagnostyka i profilaktyka oparzeń;
- 10) patofizjologia odmrożeń i uszkodzeń tkanek energią promienistą;
- 11) embriologia części twarzowej czaszki;
- 12) etiopatologia porażenia nerwu twarzowego i połowicznego zaniku twarzy;
- 13) etiopatologia zwiotczenia skóry twarzy, szyi i powiek;
- 14) etiopatologia guzowatości nosa;
- 15) patomorfologia blizn przerostowych i keloidów;
- 16) embriologia małżowiny usznej;
- 17) epidemiologia, etiologia i podział wad rozwojowych małżowin usznych;
- 18) anatomia chirurgiczna wargi górnej i podniebienia;
- 19) epidemiologia, etiologia i klasyfikacje rozszczepów wargi górnej i podniebienia;
- 20) cefalometria głowy;
- 21) epidemiologia, etiologia i podział spodziectwa i wierzchniactwa;
- 22) epidemiologia, etiologia, podziały i diagnostyka urazów ręki;
- 23) etiopatologia choroby Dupuytrena i przykurczu Volkmanna;
- 24) etiopatogeneza owrzodzeń troficznym podudzi, odleżyn i obrzęku limfatycznego;
- 25) historia chirurgii plastycznej w Polsce i na świecie;
- 26) ustalanie wskazań i przeciwwskazań do operacji z zakresu chirurgii plastycznej planowych i wykonywanych w trybie pilnym;
- 27) profilaktyka, patogeneza, rozpoznawanie i ustalanie wskazań do wczesnych i odległych reoperacji z zakresu chirurgii plastycznej;
- 28) umiejętna ocena ryzyka operacyjnego;

29) postępowanie pooperacyjne, zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie powikłań;

30) rehabilitacja chorych po operacjach.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) postępowanie z chorym nieprzytomnym i postępowanie reanimacyjne w zatrzymaniu akcji serca;
- 2) planowanie złożonych zabiegów rekonstrukcyjnych;
- 3) wykonanie przeszczepów skóry, powięzi, ścięgien, chrząstki, kości, śluzówki i nerwów;
- 4) wytworzenie uszypułowanych płatów skórno-tłuszczowych z sąsiedztwa ubytku, płatów krzyżowych, płata Bakamjiana i operacji Abbe-Estlandera;
- 5) wytwarzanie wolnego płata z pachwiny;
- 6) leczenie zachowawcze i chirurgiczne blizn przerostowych, przykurczów bliznowatych i keloidów;
- 7) zespalanie małych naczyń i nerwów, szycia ścięgien;
- 8) implantacja protez śródkankowych;
- 9) chirurgiczne leczenie nowotworów łagodnych i złośliwych skóry;
- 10) leczenie miejscowe ran oparzeniowych, wczesne wycięcie tkanek martwiczych i pokrycie ubytku wolnymi przeszczepami skóry;
- 11) zaopatrzenie chirurgiczne świeżych urazów tkanek miękkich twarzy;
- 12) wytwarzanie płatów wyspowych w zamykaniu ubytków twarzy;
- 13) rekonstrukcja pełnej grubości policzka, kości pokrywy czaszki i oskalpowania skóry owłosionej głowy;
- 14) leczenie chirurgiczne porażenia nerwu twarzowego;
- 15) wykonanie operacji zmarszczek twarzy, szyi i powiek;
- 16) wykonanie operacji opadających powiek, zarośniętego worka spojówkowego oraz operacja korekcyjna fałdów nakątnych;
- 17) rekonstrukcja drożności dróg łzowych;
- 18) wykonanie operacji korekcyjnych nosa garbatego, krzywego i siodełkowatego;
- 19) leczenie chirurgiczne częściowych i całkowitych ubytków nosa;
- 20) chirurgiczne leczenie rozszczepów wargi górnej i podniebienia;
- 21) postępowanie chirurgiczne w poroszczepowych zniekształceniach wargi górnej, wyrostka zębodołowego, szczęki, nosa i podniebienia;
- 22) zamknięcie przetoki gardła dolnego i przełyku;

- 23) leczenie chirurgiczne nowotworów ślinianki przyusznej;
- 24) zabiegi korekcyjne w przeroście i opadaniu piersi u kobiet, operacje odtwórcze brodawki piersiowej u kobiet;
- 25) leczenie chirurgiczne piersi olbrzymich i ginekomastii;
- 26) operacje konturujące ciało po znacznej utracie masy ciała – powłoki brzucha, uda, ramiona;
- 27) leczenie chirurgiczne spodziectwa i wierzchniactwa oraz ubytków przącia i niedorozwoju pochwy;
- 28) znieczulenie przewodowe i regionalne ręki, rodzaje cięć operacyjnych na rękę i przedramieniu oraz zasady plastyki miejscowej i płatami krzyżowymi w zaopatrywaniu ubytków skóry ręki;
- 29) zaopatrzenie świeżych uszkodzeń ścięgien prostowników i zginaczy ręki, znajomość operacji zastępczych w przypadkach nieodwracalnego uszkodzenia nerwów pośrodkowego, łokciowego i promieniowego oraz w przypadku porażeń mieszanych;
- 30) rozdzielenia palców w palczozroście;
- 31) postępowanie chirurgiczne w leczeniu owrzodzeń goleni i zaopatrywanie ubytków podudzia;
- 32) leczenie chirurgiczne obrzęku limfatycznego;
- 33) leczenie chirurgiczne odleżyn;
- 34) laseroterapia;
- 35) liposukcja, przeszczep własnego tłuszczu;
- 36) replantacje palców ręki;
- 37) badania podmiotowe i przedmiotowe;
- 38) interpretacja wyników diagnostycznych badań uzupełniających inwazyjnych i nieinwazyjnych: ultrasonografii, przezczaszkowego badania dopplerowskiego, obrazów TK, MR, arteriografii klasycznej, angio-MR, angio-TK, pozytonowej tomografii emisyjnej, flebografii, limfografii, limfografii izotopowej, kapilaroskopii, ultrasonografii wewnątrznaczyniowej, angiografii śródoperacyjnej itp.;
- 39) analiza uzyskanych wyników badań i przeprowadzonych konsultacji oraz kwalifikacja chorego do odpowiedniego postępowania terapeutycznego;
- 40) zaplanowanie i przeprowadzenie leczenia zachowawczego;
- 41) różne rodzaje plastyk miejscowych;

- 42) przeszczepy skóry pośredniej i pełnej grubości;
- 43) przeszczepy śluzówki;
- 44) przeszczepy kości i chrząstki;
- 45) plastyki płatami skórno-tłuszczowymi;
- 46) korekty chirurgiczne następstw wad rozwojowych;
- 47) plastyki płatami skórno-powięziowymi, skórno-mięśniowymi, mięśniowymi i arterializowanymi;
- 48) przeszczepy nerwów i ścięgien;
- 49) operacje rozcięcia dłoniowego i cieśni nadgarstka;
- 50) operacje estetyczne uszu, nosa, powiek i twarzy;
- 51) plastyka rozszczepu wargi górnej i podniebienia;
- 52) rekonstrukcja małżowiny usznej;
- 53) operacje czaszkowo-twarzowe;
- 54) operacje mikrochirurgiczne i przenoszenie wolnych płatów tkankowych;
- 55) operacje wrodzonych i pourazowych zniekształceń uszu (m.in. mikrocja, uszy odstające), powiek i twarzy (m.in. porażenie nerwu twarzowego).

Forma zaliczenia stażu (u kierownika specjalizacji):

- 1) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika specjalizacji wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: łącznie 136 tygodni (680 dni roboczych) w tym:

- w oddziale 134 tygodni (670 dni roboczych),
- w ambulatorium/poradni 2 tygodnie (10 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział chirurgii plastycznej posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej i poradnia będąca w strukturze oddziału/jednostki.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: oddział chirurgii plastycznej będący miejscem odbywania stażu podstawowego.

2. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej

Cel stażu:

oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością podstawowych

zasad postępowania w poszczególnych gałęziach chirurgii szczękowo-twarzowej: urazach twarzoczaszki, onkologii głowy i szyi, dysfunkcji stawu skroniowo-żuchwowego oraz wrodzonych wadach szkieletowych twarzoczaszki.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) zasady nowoczesnej diagnostyki urazów czaszki twarzowej;
- 2) zasady leczenia złamań kości twarzowej części czaszki;
- 3) zasady leczenia zespołowego nowotworów złośliwych twarzowej części czaszki oraz szyi;
- 4) zasady leczenia zeszywnienia i dysfunkcji stawów skroniowo-żuchwowych oraz zasady postępowania w leczeniu wrodzonych i nabytych zniekształceń kości twarzowej części czaszki.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) chirurgiczne leczenie złamań kości twarzoczaszki;
- 2) rekonstrukcja oczodołu z użyciem przeszczepów lub wszczepów;
- 3) chirurgiczne leczenie raka wargi z rekonstrukcją;
- 4) resekcja szczęki z powodu nowotworów;
- 5) leczenie chirurgiczne morfologicznych wad twarzowo-szczękowo-zgryzowych;
- 6) wycięcie raka wargi dolnej z rekonstrukcją;
- 7) resekcja szczęki lub żuchwy z powodu nowotworu;
- 8) radykalne usunięcie szyjnych węzłów chłonnych.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział chirurgii szczękowo-twarzowej posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii szczękowo-twarzowej lub ww. stażu.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: w miejscu odbywania stażu podstawowego lub stażu kierunkowego.

3. Staż kierunkowy w zakresie leczenia oparzeń

Cel stażu:

oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością specjalistycznej wiedzy z zakresu epidemiologii, diagnostyki i leczenia oparzeń o różnej etiologii.

Dodatkowo zdobędzie umiejętności zachowawczego i chirurgicznego leczenia oparzeń i odmrożeń, a także ich następstw.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) leczenie wstrząsu oparzeniowego;
- 2) leczenie zaburzeń metabolizmu;
- 3) zasady miejscowego leczenia oparzeń;
- 4) zasady stosowania antybiotyków w oparzeniach;
- 5) zasady leczenia żywieniowego chorych oparzonych;
- 6) postępowanie we wczesnym wycięciu tkanek martwiczych;
- 7) postępowanie w oparzeniach rąk, twarzy i stóp;
- 8) leczenie oparzeń chemicznych i elektrycznych;
- 9) leczenie odmrożeń i uszkodzeń tkanek energią promienistą;
- 10) leczenie oparzeń górnych dróg oddechowych;
- 11) przeszczepianie skóry i opatrunki biologiczne w leczeniu oparzeń;
- 12) epidemiologia, klasyfikacja i profilaktyka oparzeń;
- 13) organizacja pierwszej pomocy w oparzeniach.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) ocena rozległości i głębokości oparzenia;
- 2) obliczenie objętości, rodzaju i sposobów przetaczania płynów potrzebnych ciężko oparzonemu;
- 3) wczesne wycinanie tkanek martwiczych (nekrektomie);
- 4) wycięcie blizny pooparzeniowej z plastyką miejscową lub przeszczepem skóry;

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu kierunkowego;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 8 tygodni (40 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział chirurgii plastycznej i leczenia oparzeń posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej lub ww. stażu.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: w miejscu odbywania stażu podstawowego lub stażu kierunkowego.

4. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii dziecięcej

Cel stażu:

oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się umiejętnością przygotowania dziecka do leczenia operacyjnego oraz opieki pooperacyjnej, postępowania w stanach zagrożenia życia i rozpoznawania i leczenia wybranych stanów chorobowych w chirurgii dziecięcej.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) odrębność fizjologii noworodka i małego dziecka;
- 2) postępowanie w chorobach chirurgicznych wieku dziecięcego;
- 3) rozpoznanie i diagnostyka wybranych wad wrodzonych;
- 4) podstawy chirurgii noworodka;
- 5) leczenie oparzeń u dzieci;
- 6) wybrane zagadnienia diagnostyki onkologicznej wieku dziecięcego.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) przygotowanie dziecka do operacji wykonywanej w trybie planowym oraz do operacji wykonywanej w trybie pilnym;
- 2) postępowanie z chorym dzieckiem w okresie pooperacyjnym;
- 3) udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i wykonywanie zabiegów resuscytacyjnych;
- 4) chirurgiczne leczenie spodziectwa i wierzchniactwa;
- 5) operacje wad rozwojowych noworodka;
- 6) operacja przepukliny pępkowej i pachwinowej.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;

- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 5 tygodni (25 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział chirurgii dziecięcej posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub ww. stażu.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: w miejscu odbywania stażu podstawowego lub stażu kierunkowego.

5. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii ręki

Cel stażu:

oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością chirurgicznej anatomii ręki i przedramienia, zasad kwalifikowania chorych z chorobowymi i pourazowymi schorzeniami ręki do leczenia operacyjnego i rekonstrukcyjnego, sposobów i techniki znieczulania przewodowego i regionalnego ręki.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) sposoby i technika znieczulenia ręki;
- 2) zasady postępowania w świeżych uszkodzeniach ścięgien prostowników i zginaczy oraz nerwów ręki;
- 3) wtórne przeszczepy ścięgien;
- 4) pierwotny i wtórny szew nerwu;
- 5) zasady operacji zastępczych w przypadku uszkodzenia nerwów: pośrodkowego, łokciowego i promieniowego;
- 6) zasady transpozycji palców;
- 7) rewaskularyzacja i replantacja;
- 8) leczenie wad rozwojowych ręki.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) rozpoznanie i leczenie uszkodzeń ścięgien zginaczy i prostowników ręki;
- 2) rozpoznanie i leczenie uszkodzeń nerwów ręki;
- 3) leczenie chirurgiczne wybranych wad rozwojowych ręki;
- 4) wtórna rekonstrukcja ścięgien prostowników i zginaczy (włączając procedurę Huntera-Roda),
- 5) pierwotny lub wtórny szew nerwu.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział ortopedii i traumatologii narządu ruchu /chirurgii plastycznej posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie ortopedii i traumatologii narządu ruchu/ chirurgii plastycznej, wykonujący zabiegi/operacje w zakresie chirurgii ręki lub oddział posiadający akredytację do prowadzenia ww. stażu.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: w miejscu odbywania stażu podstawowego lub stażu kierunkowego.

6. Staż kierunkowy w zakresie urologii

Cel stażu:

oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się umiejętnością przygotowania chorego do leczenia operacyjnego oraz opieki pooperacyjnej, zasad rozpoznawania i leczenia wybranych stanów chorobowych w urologii.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) badanie kliniczne i metody diagnostyczne w urologii;
- 2) wady wrodzone narządów układu moczowo-płciowego:
 - a) wady cewki moczowej i prącia (zwężenie cewki moczowej, spodziectwo, stulejka),
 - b) wady jądra (wrodzony brak jądra, wnętrostwo, ektopia jądra);
- 3) choroby prącia, moszny i jądra:
 - a) stulejka nabyta, załupek,
 - b) ciągotka,
 - c) zgorzel prącia i moszny.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) rekonstrukcja cewki moczowej, prącia, moszny i pochwy;

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;

- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 2 tygodnie (10 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział urologii posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie urologii lub ww. stażu.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: w miejscu odbywania stażu podstawowego lub stażu kierunkowego.

7. Staż kierunkowy w zakresie chirurgii onkologicznej

Cel stażu:

oczekuje się, że po ukończeniu stażu lekarz wykaże się znajomością epidemiologii, profilaktyki i patomorfologii nowotworów skóry, kośćca, tkanek miękkich głowy i szyi, piersi i ściany klatki piersiowej oraz zasad postępowania rekonstrukcyjnego w ubytkach tych tkanek.

Zakres wiedzy teoretycznej:

- 1) podstawy epidemiologii, profilaktyki i patomorfologii nowotworów skóry, kośćca, tkanek miękkich głowy i szyi, piersi i ściany klatki piersiowej;
- 2) zasady postępowania rekonstrukcyjnego w ubytkach tych tkanek;
- 3) znajomość sposobów leczenia obrzęku limfatycznego jako powikłanie po leczeniu onkologicznym.

Zakres umiejętności praktycznych:

- 1) zaopatrywanie ubytków po wycięciu nowotworów skóry;
- 2) rekonstrukcja piersi u chorych onkologicznych;
- 3) rozpoznanie i leczenie czerniaka złośliwego skóry;
- 4) leczenie obrzęku limfatycznego jako powikłania po leczeniu onkologicznym.
- 5) wycięcie nowotworu skóry z rekonstrukcją.

Forma zaliczenia stażu (u kierownika stażu):

- 1) złożenie kolokwium z wiedzy teoretycznej objętej programem stażu;
- 2) zaliczenie sprawdzianu z umiejętności praktycznych – potwierdzenie przez kierownika stażu wykonanych przez lekarza zabiegów lub procedur medycznych objętych programem stażu.

Czas trwania stażu: 4 tygodnie (20 dni roboczych).

Miejsce stażu: oddział chirurgii onkologicznej posiadający akredytację do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii onkologicznej lub ww. stażu.

Miejsce realizacji dyżurów medycznych: w miejscu odbywania stażu podstawowego lub stażu kierunkowego.

C – Szkolenie umiejętności wykonywania zabiegów i procedur medycznych

Oznaczenie procedur:

Kod A – wykonywanie samodzielne z asystą lub pod nadzorem kierownika specjalizacji albo lekarza specjalisty przez niego wyznaczonego (liczba);

Kod B – w których lekarz uczestniczy jako pierwsza asysta (liczba).

*Wykaz i liczba zabiegów oraz procedur medycznych, które obowiązują lekarza w trakcie realizacji **stażu podstawowego**:*

Zabiegi/procedury medyczne	kod A	kod B
1. różne rodzaje plastyk miejscowych	90	15
2. przeszczep skóry pośredniej lub pełnej grubości	90	15
3. plastyki płatami skórno-tłuszczowymi	50	10
4. plastyki płatami skórno-powięziowymi, skórno-mięśniowymi i mięśniowymi	10	10
5. korekty chirurgiczne następstw wad rozwojowych	5	20
6. leczenie chirurgiczne odleżyn	10	5
7. korekcje wrodzonych i pourazowych zniekształceń nosa	0	20
8. operacje opadających powiek, zarośniętego worka spojówkowego, korekta fałdów nakątnych	0	15
9. operacje wrodzonych i pourazowych zniekształceń uszu (m.in. mikrocja, uszy odstające), powiek i twarzy (m.in. porażenie nerwu twarzowego)	0	15

Program specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej dla lekarzy posiadających specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej

10. operacje rekonstrukcyjne piersi (ekspander, implant, płaty tkankowe)	0	5
11. leczenie chirurgiczne piersi olbrzymich i ginekomastii	0	5
12. zabiegi korekcyjne w przeroście i opadaniu piersi u kobiet, operacje odtwórcze brodawki piersiowej u kobiet	5	10
13. operacje konturujące ciało po znacznej utracie masy ciała – powłoki brzucha, uda, ramiona	0	5
14. rekonstrukcja małżowiny usznej	0	15
15. plastyki płatami arterializowanymi	0	10
16. plastyka rozszczepu wargi górnej i podniebienia	0	5
17. replantacja palców u ręki	0	2
18. operacje mikrochirurgiczne i przenoszenie wolnych płatów tkankowych	0	5
19. laseroterapia	0	5
20. liposukcja i przeszczep własnego tłuszczu	0	5
21. przeszczepy nerwów i ścięgien	5	5
22. operacje rozciągnięcia dłoniowego i cieśni nadgarstka	5	10
23. przeszczepy kości i chrząstki	5	5
24. przeszczepy śluzówki	5	0
25. operacje czaszkowo-twarzowe	0	5
Łącznie	280	222

Procedury obowiązkowe do wykonania w trakcie odbywania staży kierunkowych nie podlegają rozliczeniu w Elektronicznej Karcie Specjalizacji. Zaliczenie całości stażu oznacza zaliczenie wymaganych programem stażu operacji, zabiegów oraz procedur medycznych.

*Wykaz i liczba zabiegów oraz procedur medycznych, które obowiązują lekarza w trakcie realizacji **staży kierunkowych**:*

Zabiegi/procedury medyczne	kod A	kod B
1. leczenie uszkodzeń ścięgien zginaczy i prostowników ręki	5	5
2. wtórna rekonstrukcja ścięgien prostowników i zginaczy (włączając procedurę Huntera-Roda)	0	5
3. wycinanie tkanek martwiczych (nekrektomie)	5	5
4. chirurgiczne leczenie złamań kości twarzoczaszki	0	5
5. wycięcie nowotworu skóry z rekonstrukcją	5	10
6. rekonstrukcja cewki moczowej, prącia, moszny	0	5
7. chirurgiczne leczenie spodziectwa i wierzchniactwa	0	3
8. operacje rekonstrukcyjne piersi (ekspander, implant, płaty tkankowe)	0	5
Łącznie	15	43

D – Pełnienie dyżurów medycznych

Lekarz pełni dyżury medyczne w wymiarze przeciętnie 10 godzin 5 minut na tydzień lub wykonuje pracę w systemie zmianowym lub równoważnym czasie pracy, w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym w przepisach o działalności leczniczej, tj. w wymiarze przeciętnie 48 godzin na tydzień, w tym dyżur medyczny, w przyjętym okresie rozliczeniowym. Lekarz może pełnić towarzyszące lub samodzielne dyżury medyczne. Kierownik specjalizacji w porozumieniu z kierownikiem podmiotu lub komórki organizacyjnej tego podmiotu wyraża, za pomocą SMK, zgodę na pełnienie samodzielnych dyżurów medycznych przez lekarza odbywającego szkolenie specjalizacyjne.

W przypadku dyżurów medycznych odbywanych w trakcie stażu kierunkowego, lekarzowi przysługuje możliwość wyboru miejsca odbywania dyżurów. Lekarz może odbywać dyżury medyczne w jednostce prowadzącej szkolenie specjalizacyjne lub w jednostce prowadzącej staż kierunkowy. Decyzję w tym zakresie lekarz podejmuje w porozumieniu z kierownikiem specjalizacji.

Przebieg i organizacja dyżurów medycznych odbywa się na zasadach określonych w przepisach ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry.

E – Samokształcenie

Lekarz zobowiązany jest do ciągłego i aktywnego samokształcenia w celu pogłębiania swojej wiedzy, śledzenia postępów w dziedzinie chirurgii plastycznej, a w szczególności korzystania z polecanych pozycji piśmiennictwa, uczestniczenia w posiedzeniach edukacyjnych towarzystw naukowych, napisania publikacji i udziału w innych formach samokształcenia wskazanych przez kierownika specjalizacji.

1. Studiowanie piśmiennictwa

Lekarz powinien korzystać z aktualnych podręczników i z czasopism naukowych z zakresu chirurgii plastycznej, a także z innych źródeł wiedzy wskazanych przez kierownika specjalizacji.

2. Udział w działalności edukacyjnej

Lekarz powinien aktywnie uczestniczyć w:

- 1) posiedzeniach naukowych organizowanych przez Polskie Towarzystwo Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Estetycznej;
- 2) sympozjach, konferencjach, kongresach i zjazdach krajowych zajmujących się problematyką chirurgii plastycznej lub pokrewną, o ile to możliwe, również w zagranicznych kongresach, zjazdach i sympozjach o podobnej tematyce;
- 3) innych wydarzeniach edukacyjnych organizowanych przez instytucje działające w zakresie ochrony zdrowia.

3. Przygotowanie publikacji

Lekarz jest zobowiązany do napisania pracy naukowej opublikowanej w recenzowanym czasopiśmie medycznym, której lekarz jest autorem lub współautorem, lub pracy poglądowej – na temat objęty programem specjalizacji.

4. Dodatkowe dni na samokształcenie

Lekarzowi odbywającemu kształcenie specjalizacyjne przysługuje od dnia 1 stycznia 2019 r., 6 dni rocznie na samokształcenie, przeznaczonych na udział w konferencjach, kursach naukowych, kursach doskonalących i innych szkoleniach, związanych bezpośrednio z realizowaną przez lekarza dziedziną szkolenia specjalizacyjnego, zgodnie z wyborem i potrzebami edukacyjnymi lekarza. Termin

i sposób wykorzystania przez lekarza dodatkowych dni na samokształcenie wskazuje w uzgodnieniu z lekarzem kierownikiem specjalizacji poprzez odpowiednie skrócenie innych obowiązkowych elementów szkolenia specjalizacyjnego. Skrócenie to nie może dotyczyć kursów specjalizacyjnych a jedynie stażu podstawowego lub staży kierunkowych, przy czym wszystkie elementy szkolenia specjalizacyjnego (staże) muszą być zrealizowane i zaliczone. Kierownik specjalizacji w pierwszej kolejności decyduje o odpowiednim skróceniu czasu trwania stażu podstawowego, a jedynie w przypadku braku takiej możliwości odpowiednio skracając czas trwania staży kierunkowych, przy czym staż kierunkowy nie może ulec skróceniu o więcej niż połowę czasu trwania przewidzianą programem specjalizacji. Dodatkowe dni na samokształcenie niewykorzystane w danym roku specjalizacji nie przechodzą na kolejne lata szkolenia specjalizacyjnego.

V. OCENA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNYCH

1. Sprawdziany i kolokwia z wiedzy teoretycznej

Lekarz jest zobowiązany do:

- 1) zaliczenia sprawdzianu lub kolokwium na zakończenie każdego kursu specjalizacyjnego z zakresu wiedzy objętej programem kursu (u kierownika kursu);
- 2) złożenia kolokwium na zakończenie każdego stażu z zakresu wiedzy objętej programem stażu (u kierownika stażu/kierownika specjalizacji).

2. Bieżąca ocena oraz sprawdziany umiejętności praktycznych

Kierownik specjalizacji lub kierownik stażu dokonuje bieżącej oceny umiejętności praktycznych nabywanych przez lekarza, w czasie poszczególnych staży.

Lekarz jest zobowiązany do zaliczenia sprawdzianu z umiejętności praktycznych (objętych programem stażu), tj. zaliczenie przez lekarza zabiegów i procedur medycznych wykonanych samodzielnie z asystą lub pod nadzorem kierownika specjalizacji albo lekarza specjalisty przez niego wyznaczonego (kod A) lub zabiegów i procedur medycznych, w których lekarz uczestniczy jako pierwsza asysta (kod B). Zaliczenie zostaje odnotowane w Elektronicznej Karcie Specjalizacji.

3. Ocena pracy naukowej lub poglądowej

Kierownik specjalizacji ocenia przygotowane przez lekarza opracowania teoretyczne objęte programem specjalizacji: pracą naukową lub poglądową.

VI. CZAS TRWANIA SZKOLENIA SPECJALIZACYJNEGO

Czas trwania szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie chirurgii plastycznej dla lekarzy posiadających specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej wynosi 4 lata.

Przebieg szkolenia specjalizacyjnego			
Nr kursu	Kursy specjalizacyjne:	Czas trwania	
		liczba tygodni	liczba dni roboczych
1.	Kurs wprowadzający: „Wprowadzenie do specjalizacji w chirurgii plastycznej”	2	10
2.	Kurs: „Chirurgia ręki”	1	5
3.	Kurs: „Mikrochirurgia”	1	5
4.	Kurs: „Wady rozwojowe twarzy”	2	10
5.	Kurs: „Chirurgia twarzowo-czaszkowa”	2	10
6.	Kurs: „Chirurgia estetyczna”	1	5
7.	Kurs: „Onkologia w chirurgii plastycznej”	2	10
8.	Kurs: „Orzecznictwo lekarskie”	0,6	3
9.	Kurs: „Profilaktyka i promocja zdrowia”	0,4	2
10.	Kurs atestacyjny (podsumowujący): „Chirurgia plastyczna”	1	5
Łącznie czas trwania kursów specjalizacyjnych		13 tyg.	65
Nr stażu	Staż kierunkowe:	Czas trwania	
		liczba tygodni	liczba dni roboczych

Program specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej dla lekarzy posiadających specjalizację I lub II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie chirurgii dziecięcej lub chirurgii ogólnej

1.	Staż podstawowy w zakresie chirurgii plastycznej	136	680
2.	Staż kierunkowy w zakresie chirurgii szczękowo-twarzowej	4	20
3.	Staż kierunkowy w zakresie leczenia oparzeń	8	40
4.	Staż kierunkowy w zakresie chirurgii dziecięcej	5	25
5.	Staż kierunkowy w zakresie chirurgii ręki	4	20
6.	Staż kierunkowy w zakresie urologii	2	10
7.	Staż kierunkowy w zakresie chirurgii onkologicznej	4	20
Łącznie czas trwania staży kierunkowych		163 tyg.	815
Samokształcenie		0,4	2
Łącznie czas trwania kształcenia specjalizacyjnego		176 tyg. i 2 dni	882
Urlopy i dni wolne od pracy:		Czas trwania	
		liczba tygodni	liczba dni roboczych
Urlop szkoleniowy na przygotowanie i przystąpienie do PES		1 tydz. i 1 dzień	6
Urlopy wypoczynkowe		20 tyg. i 4 dni	104
Dni ustawowo wolne od pracy		10 tyg. i 2 dni	52
Łącznie czas trwania szkolenia specjalizacyjnego		208 tyg. i 4 dni	1044
Dodatkowe dni na samokształcenie (6 dni w każdym roku specjalizacji) przeznaczone na udział w konferencjach, kursach naukowych i doskonalących i innych szkoleniach w danej dziedzinie specjalizacji do wyboru lekarza		24	

VI. PAŃSTWOWY EGZAMIN SPECJALIZACYJNY

Szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie chirurgii plastycznej kończy się Państwowym Egzaminem Specjalizacyjnym, złożonym z egzaminu testowego i egzaminu ustnego:

- 1) egzamin testowy stanowi zbiór pytań z zakresu wymaganej wiedzy określonej w programie specjalizacji, zawierających pięć wariantów odpowiedzi, z których tylko jeden jest prawidłowy;
- 2) egzamin ustny zawiera pytania problemowe, dotyczące wymaganej wiedzy określonej w programie specjalizacji.

Załącznik do programu specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej

STANDARDY AKREDYTACYJNE PODMIOTÓW SZKOLĄCYCH

– warunki, jakie musi spełnić jednostka w celu zapewnienia realizacji programu specjalizacji w dziedzinie chirurgii plastycznej

Podmiot prowadzący szkolenie specjalizacyjne jest zobowiązany spełnić poniższe standardy akredytacyjne:

1. *W zakresie prowadzenia działalności odpowiadającej profilowi szkolenia specjalizacyjnego:*
 - a) posiadanie w swojej strukturze organizacyjnej oddziału chirurgii plastycznej lub innej komórki organizacyjnej posiadającej status podmiotu wykonującego działalność leczniczą, potwierdzoną w Księdze Rejestrowej właściwym kodem charakteryzującym specjalność komórki organizacyjnej zakładu leczniczego, posiadanie łóżek przeznaczonych dla pacjentów, którym udziela się świadczeń zdrowotnych z zakresu specjalizacji będącej przedmiotem wniosku. Podstawą uzyskania akredytacji jest wykonywanie zabiegów i procedur wskazanych w stażu podstawowy,
 - b) posiadanie poradni chirurgii plastycznej w strukturze oddziału/jednostki.

2. *W zakresie zapewnienia warunków organizacyjnych umożliwiających realizację programu specjalizacji i samokształcenia określonej liczbie lekarzy:*
 - a) posiadanie odpowiednio wyposażonego pomieszczenia dydaktycznego, wyposażonego w sprzęt audiowizualny, dostęp do Internetu oraz podstawowe podręczniki i czasopisma naukowe z zakresu objętego programem specjalizacji.

3. *W zakresie zapewnienia pełnienia nadzoru nad jakością szkolenia specjalizacyjnego:*
 - a) posiadanie komisji lub powołanie osoby odpowiedzialnej za ocenę jakości szkolenia, organizowanie cyklicznych spotkań z lekarzami odbywającymi szkolenie specjalizacyjne, przyjmowanie i analizowanie zgłaszanych przez lekarzy uwag dotyczących problemów w realizacji ww. szkolenia.

4. *W zakresie zapewnienia monitorowania dokumentacji szkolenia specjalizacyjnego danego lekarza:*
 - a) okresowa kontrola kart szkolenia specjalizacyjnego oraz indeksów wykonanych zabiegów i procedur medycznych lekarzy odbywających szkolenie specjalizacyjne,
 - b) weryfikacja terminowości odbywania i zaliczania kursów specjalizacyjnych, staży kierunkowych oraz wykonywania zabiegów i procedur medycznych objętych programem specjalizacji, dokonywana przez komisję lub osobę odpowiedzialną za ocenę jakości szkolenia.

5. *W zakresie zapewnienia odpowiedniej kadry:*
 - a) posiadanie kadry specjalistów, którzy mogą pełnić funkcję kierownika specjalizacji.

6. *W zakresie zapewnienia sprzętu i aparatury niezbędnych do realizacji programu specjalizacji:*
 - a) posiadanie sprzętu i aparatury niezbędnych do realizacji świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia szpitalnego w trybie hospitalizacji o profilu: chirurgia plastyczna, zgodnie z przepisami regulującymi zasady realizacji świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia szpitalnego.

7. *W zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych umożliwiających zrealizowanie programu specjalizacji określonej liczbie lekarzy:*
 - a) prowadzenie działalności polegającej na udzielaniu specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w dziedzinie chirurgii plastycznej,
 - b) udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych, w tym wykonywanie zabiegów i procedur odpowiedniego rodzaju, w zakresie i liczbie umożliwiającej wszystkim lekarzom odbywającym szkolenie specjalizacyjne, w danej jednostce, realizację programu specjalizacji, w tym wykonanie zabiegów i procedur medycznych określonych w programie specjalizacji,
 - c) wykonywanie zabiegów z zakresu chirurgii plastycznej, rekonstrukcyjnej i estetycznej,

- d) leczenie wad rozwojowych, zniekształceń pourazowych i pochorobowych (np. uszkodzenia ścięgien, nerwów, kości, zniekształcenia bliznowate, choroba Dupuytreua i inne z zakresu chirurgii ręki),
- e) leczenie trudno gojących się ran,
- f) wykonywanie zabiegów chirurgii estetycznej,
- g) wykonywanie operacji rekonstrukcyjnych z użyciem technik mikrochirurgicznych,
- h) wykonywanie zabiegów w ramach hospitalizacji – co najmniej 350 operacji rocznie,
- i) posiadanie bazy leczniczej komórki prowadzącej szkolenie specjalizacyjne:
 - liczba leczonych rocznie chorych w oddziale – nie mniej niż 500,
 - liczba udzielanych rocznie porad w przychodni/poradni – nie mniej niż 1000;
- j) dostęp do konsultacji specjalistycznych udzielanych przez: chirurga szczękowo-twarzowego, ortodontę, foniatrę, logopedę,
- k) podpisanie umów z jednostkami akredytowanymi na realizację staży kierunkowych określonych w programie specjalizacji, których jednostka nie może zapewnić w ramach własnej struktury organizacyjnej.

8. W zakresie zapewnienia lekarzom odbywającym szkolenie specjalizacyjne pełnienia dyżurów medycznych:

- a) zapewnienie pełnienia dyżurów medycznych w wymiarze określonym w programie specjalizacji lub wykonywania pracy w systemie zmianowym lub równoważnym czasie pracy w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym w przepisach o działalności leczniczej.